

Förskole- och grundskolenämnd

Förslag till Budget 2020, plan 2021-22

Ordförande: Hampe Klein (M)

Förvaltningschef: Kerstin Johansen

Datum: 2019-08-27

Innehållsförteckning

1 Ekonomisk sammanställning	3
2 Mål- och resultatstyrning.....	3
3 Strategiska styrtalet	4
4 Plan för konkurrensprövning	5
5 Program för uppföljning och insyn	5
6 Digitaliseringsplan (förnyelse via digitalisering)	5
7 Lokaler	6
8 Taxor och avgifter.....	7
9 Riktade bidrag	7
10 Internkontrollplan	8
11 Förändringar i förhållande till föregående budget	8
12 Utveckling och förändring.....	9
13 Framåtblick, riskanalys.....	10
14 Anvisningar till bilagor.....	10

Bilagor

Bilaga 1 - Målbilaga

Bilaga 3 - Riktade bidrag

Bilaga 4 - Internkontrollplan

Bilaga A1 - Bruttokostnader

Bilaga A2 - Intäkter

Bilaga B - Anslag (5 kostnadsslag 2 intäktslag)

Bilaga C - Per verksamhetsområde

Bilaga F - Peng Fsk Gr

Bilaga F - Peng Tilläggsbelopp

Bilaga G - Taxor och Avgifter

I Ekonomisk sammanställning

Ekonomisk sammanfattning, tkr

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
Drift	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021 exkl. prisutv.	Plan 2022 exkl. prisutv.
Verksamhetens intäkter	79300	81400	82020	82169
Avgifter	52 900	53 500	54 120	54 269
Övriga intäkter	26 400	27 900	27 900	27 900
Verksamhetens kostnader	-1025000	-1051700	-1061120	-1063541
Personalkostnader	-11 950	-12 189	-12 189	-12 189
Lokalkostnader	-767	-779	-779	-779
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-1 008 389	-1 035 360	-1 044 780	-1 047 201
Övriga kostnader	-3 894	-3 372	-3 372	-3 372
Nettokostnad	-945700	-970300	-979100	-981372
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Nämndens intäkter och bruttokostnader ökade med 2,1 mnkr respektive 26,7 mnkr mellan 2019 och 2020, vilket innebär en ökad nettokostnad med 24,6 mnkr (2,6 %) till 970,3 mnkr för 2020. I plan 2021 och 2022 har hänsyn tagits till ökade och minskade volymer enligt befolkningsprognosen. Indexuppräkningsningen är generellt 2 % förutom lokaler som har uppräknats 1,5 %. Se bilagor A1-C samt F för bruttokostnad och intäkt per verksamhetsområde, anslag och peng.

2 Mål- och resultatstyrning

Förskole- och grundskolenämndens uppgifter

Förskole- och grundskolenämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för drift av verksamhet. I nämndens uppdrag ingår att svara för övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, lokalprognoser, information samt uppföljning av kvalitet och resultat. Inom nämnden organiseras också Pedagogcentrum som erbjuder utvecklingsinsatser till samtliga huvudmän i förskola och skola inom kommunen samt samordning av verksamhetsförlagd utbildning inom lärutbildningen (VFU).

Nämndens ansvarsområde styrs av nationella mål och föreskrifter, reglemente, Kommunfullmäktiges

inriktningsmål och politiska uppdrag.

Kommunen har utvecklat en modell för Mål- och resultatstyrning. Varje nämnd ska till vart och ett av Kommunfullmäktiges inriktningsmål upprätta påverkbara resultatmål med resultatindikatorer och mätmetod som är direkt kopplade till nämndens grunduppdrag. Se bilaga 1.

Åtgärder för måluppfyllelse

Utbildningsförvaltningens utvecklingsinsatser vänder sig till samtliga utförare oavsett driftsform. Fokus på insatserna 2020 ligger på lärares kompetens, vilket enligt bl. a Skolverket är en nyckelfaktor till barn och elevers utveckling och verksamhetens kvalitet.

Pedagogcentrum tillhandahåller t ex kursverksamhet, workshops och handledning ute på enheterna, samt större och mindre pedagogiska events och föreläsningar. Utöver ordinarie program skräddarsys också insatser för enheter, i behov, i samråd med respektive skola. Inom pedagogcentrum finns fem tjänster varav en utvecklingsledare som också arbetar operativt.

Uppföljning av kvalitet och resultat sker genom enkäter och insamling av statistik t ex betyg och personal. Uppföljningsmodellen ”Med målen i sikte” omfattar i stort sett samtliga utförare i kommunen i både förskola och skola. Modellen omfattar en enkät med frågor som speglar läroplanernas mål, till elever, personal och vårdnadshavare. Resultaten redovisas på enhets och klassnivå för utförare och på enhets och kommunnivå för nämnden. Uppföljningen stödjer verksamheterna i utvecklingen mot målen genom att identifiera förbättringsområden.

3 Strategiska styrta

STYRTAL	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019 (per juni)	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Volym enligt befolkningsprognos						
Antal invånare i åldern 1-5	2 825	2 976	2 906	2 931	2 974	3 013
Antal invånare i åldern 6	584	583	578	658	654	683
Antal invånare i åldern 7-15	5 872	5 888	5 874	5 862	5 934	5 991
Volym (antal genomsnitt över året)						
Förskola	2 414	2 466	2 452	2 491	2 528	2 561
Pedagogisk omsorg	160	148	154	148	150	152
Totalt volym förskolebarn	2 574	2 614	2 606	2 639	2 678	2 713
Förskoleklass	598	610	612	690	686	716
Skolår 1-3	1 862	1 857	1 889	1 885	1 904	1 924
Skolår 4-5	1 235	1 287	1 239	1 239	1 252	1 265
Skolår 6-9	2 612	2 656	2 671	2 666	2 693	2 720
Totalt volym skola, exkl F/nyanlända	5 709	5 800	5 799	5 790	5 849	5 909
Fritidshem (F-3, 4-6) 6-12 år	2 974	3 012	2 996	3 062	3 069	3 111

Plan 2021-2022 enligt utnyttjandegrad Budget 2020 samt befolkningsprognos.

4 Plan för konkurrensprövning

Österåkers kommun tillämpar utmanarrätt. Det innebär att kommunens verksamheter kan konkurrensutsättas om det finns laglig grund. Enligt skollagen kan undervisning i förskoleklass, grundskola och grundsärskola inte konkurrensutsättas, utan omfattas av tillståndsgivning hos skolinspektionen. Kommunen svarar för godkännande av enskild som huvudman för förskola och beslutar om bidrag för pedagogisk omsorg i enskild regi.

Ingen konkurrensutsättning är för närvarande aktuell inom nämndens område.

5 Program för uppföljning och insyn

Det statliga kravet på program för uppföljning och insyn avser upphandlad verksamhet som finansieras med kommunala medel. Inom utbildningsområdet är det endast kommunal vuxenutbildning som upphandlas. Inom förskole- och grundskolenämndens ansvarsområde finns i dagsläget ingen upphandlad verksamhet. Verksamhet inom nämndens ansvarsområde följs dock upp genom statistik, dialogmöten, verksamhetsbesök och enkäter.

(därav finns ej bilaga 2 för FGN)

6 Digitaliseringsplan (förnyelse via digitalisering)

Område	Åtgärd	Förväntad effekt	Kostnad
Utökning av E-tjänster	Ersätta blanketter för t ex ansökan om plats, ledighet, tilläggsbelopp mm	Minskad administration. Förbättrad service till medborgare. Miljöeffekt genom minskad pappersanvändning.	Personalkostnad för genomförande
Bokning av idrottshallar och anläggningar	Utveckla system	Minskad administration samt mer likvärdig fördelning av halltider.	Personalkostnad för genomförande
Stratsys	Implementering av verktyget	Prognoser och effektiv hantering och transparens kring politiska uppdrag.	Systemkostnad samt personalkostnad för genomförande
Digitalisering av antagningsprocess och ersättningsmodell inom modersmålsundervisning	Utveckla system, ersätta blanketter	Säkerställa att rätt ersättning går ut. Uppföljning underlättas.	Systemkostnad samt personalkostnad för genomförande

7 Lokaler

Förskola och pedagogisk omsorg

På kortare sikt, fram till 2023 väntas antalet förskolebarn i åldern 1- 5 år öka med ca 300 barn. Med hänsyn till nyttjandegraden som vid senaste mätningen i oktober 2018 var 86 procent, innebär det ett behov av 2 – 3 förskolor på kort sikt. Färdiga detaljplaner för byggnation finns i Svinninge, Ljusterö, Björkhaga och Valsjöskogen. För de två sistnämnda objekten har två fristående aktörer visat intresse att bygga. Nya enheter kan i så fall tidigast stå klara till ht 2020.

På längre sikt väntas en kraftigare ökning av förskolebarn och 2030 beräknas det finnas ca 1 300 fler barn jämfört med idag. Mellan 2023 och 2030 väntas enligt bostadsbyggnadsprognosen nyetableringar i främst de västra kommundelarna utom Rydbo, centrala Åkersberga samt på Ljusterö. Lokalbehovet fram till 2030 omfattar med hänsyn tagen till aktuell nyttjandegrad, 10 -11 förskolor vilket innebär ungefär en ny förskola per år.

Ett 50- tal barn finns också i förskolor utanför kommunen, men de ingår tills vidare i det totala lokalbehovet inom kommunen eftersom antalet är varierande och påverkas av bl. a utbudet inom kommunen.

Förskoleklass och grundskola

Utfallet 2018 var drygt 6 450 barn i åldern 6 – 15 år. Under de senaste fem åren har antalet barn i åldersgruppen ökat med ungefär 700. Fram till 2023 väntas en ökning med ca 350 barn i åldersgruppen. Därefter väntas en ökning med 150 – 250 barn per år fram till 2030 då det beräknas finnas 1 700 fler barn än 2018, vilket motsvarar ett behov av 2-3 nya skolor, främst i västra kommunen och centrala Åkersberga. Kapaciteten i skolår F – 9 har utökats med ca 100 jämfört med föregående lokalprognos. Helleboruskolan har utökats med 30 – 35 platser ht 2019. Dessutom bedöms beläggningen på Ljusterö skola kunna öka i och med ökat bostadsbyggande. Skolan har 225 platser varav endast 130 var belagda läsåret 2018/19. Kapaciteten har skrivits upp med 70 platser.

Behovet inom förskoleklass och grundskola samt fritidshem beräknas kunna täckas till läsåret 2022/23 givet att ca 10 procent av de folkbokförda barnen i åldersgruppen väljer skolor utanför kommunen. Vid senaste mätningen 2018 (SCB) gick 15 procent i skolor utanför kommunen, främst i högstadiet. Tabellen nedan visar utfall 2018 samt befolkningsprognos 2019 – 2030 samt justerad prognos för elever som väljer skolor utanför kommunen.

Befolkningsprognos 6-15 år, 31 dec

År	Utfall 2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
6-15 år	6 456	6 453	6 520	6 588	6 673	6 811	6 949	7 117	7 276	7 451	7 696	7 961	8 183
-10%		5 679	5 738	5 797	5 872	5 994	6 115	6 263	6 403	6 557	6 772	7 006	7 201
Kapacitet		5 900	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000

8 Taxor och avgifter

Skolverket ger statsbidrag till kommuner som kompensation för att de har maxtaxa för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Beslut och information om 2020 års uppräknings av inkomsttak för maxtaxa kommer först senare under hösten 2019.

För specifikation över taxor och avgifter se bilaga G.

9 Riktade bidrag

Flertalet statsbidrag utgörs av så kallade riktade bidrag som söks av respektive huvudman dvs produktions och fristående huvudmän, tex bidrag för likvärdig skola, karriärtjänster, läxhjälp osv. Ett fåtal riktade bidrag söks dock av Utbildningsförvaltningen, se nedan samt bilaga 3.

- Statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige
- Kvalitetssäkrande åtgärder (maxtaxa förskola)
- Barnomsorg på obekvämt arbetstid
- Statsbidrag för barn som vistas i landet utan tillstånd

Pedagogcentrum har under 2018 och 2019 delgivits bidrag från Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM). Ansökningar om ytterligare projektmedel för 2020 planeras och genomförs under HT 2019.

Typer av bidrag	Källa	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Kommentar/Syfte
Simskola förskoleklass	Skolverket	186 2833	0	0	Avslutad 2018
Statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige	Skolverket	107 308	500 000	200 000	Bidrag för vt 19 hittills, beroende av om eleverna går kvar i kommunen. Prognos 2020 baserad på utfall 2019.
Kvalitetssäkrande åtgärder	Skolverket	246 0920	241 1802	241 1802	Maxtaxa inom förskolan (går ej direkt in i FGNs budget). Prognos 2020 baserad på utfall 2019
Barnomsorg på obekvämt arbetstid	Skolverket	53 302	54 000	54 000	Barnomsorg under tid då förskola eller fritids ej erbjuds, 37 tkr utbet vt 19, prognos ht. Prognos 2020 baserad på utfall 2019
Statsbidrag för barn som vistas i landet utan tillstånd för 2019	Skolverket	130 241	114 000	114 000	64 tkr utbet vt 19, prognos ht. Prognos 2020 baserad på utfall 2019
Tre projekt: SPSM 2018	SPSM	180 000	0	0	Projekt: Sensomotorisk träning i låga åldrar för ökad inlärning, webbverkty min skoldag, uppbyggnad av skoldatateket

Att möta olikheter	SPSM	0	660 000	0	Utvecklingsprojekt- Att möta olikheter 2019
Min skoldag	SPSM	0	275 000	0	Särskilda insatser på skolområdet- webfortbildning 2019

Ansökningarna återredovisas och Myndigheten kan kräva återbetalning.

10 Internkontrollplan

Utöver centrala kontrollområden finns nämndspecifika kontrollpunkter. 2020 fokuserar nämnden på att utbetalning av korrekt ersättning för modersmålsundervisning säkerställs. Bland annat genom stickprov och digitaliserad ansökningsprocess. Se även nedan och bilaga 4.

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet***	Uppföljningsansvarig	Resultat***
FGN 1	Uppföljning av ersättning för modersmålsundervisning	Stickprov	2 ggr/år	Utbildningsförvaltningen	

11 Förändringar i förhållande till föregående budget

Nettobudget 2020 uppgår till 970,3 mnkr och nettobudget 2019 uppgick till 945,7 mnkr, vilket innebär en förändring med 24,6 mnkr. Förändringen förklaras främst av ökande volymer i förskoleklass, förskola och fritidshem samt ökade pengnivåer.

I budget 2020 ingår ett effektiviseringskrav på 1,2 mnkr som fördelas mellan icke pengfinansierade verksamheter enligt tabellen nedan.

Förändringar	Bruttokostnad	Intäkter	Nettokostnad
Budget 2019 Tkr	-1 025 000	79 300	-945 700
Indexuppräknig prisutveckling	-19 900	1 500	-18 400
Volymökning förskolebarn	-3 305	265	-3 040
Volym pedagogisk omsorg	0	0	0
Volymökning förskoleklass	-3 832	0	-3 832
Volyminskning grundskola	900	0	900

Förändringar	Bruttokostnad	Intäkter	Nettokostnad
Volymökning fritidshem	-2 163	335	-1 828
Volym grundsärskola	0	0	0
Effektivisering	1 200	0	1 200
Ökade intäkter statsbidrag	0	0	0
Minskad hyreskostnad friidrottsarena	400		
Budget 2020 Tkr	-1 051 700	81 400	-970 300

Peng för öppen fritidsverksamhet/fritidsklubb

Peng för Öppen fritidsverksamhet för barn 10 -12 år, infördes för första gången i budget 2019. Verksamheten har hittills endast erbjudits hos ett fåtal huvudmän utanför kommunen. Nivån på pengarna har justerats jämfört med 2019 för att avspegla den skillnad som finns mellan Fritidshem och Öppen fritidsverksamhet, t ex öppettider, målgrupp och tillsynsansvar. 2008, när öppen fritidsklubb erbjöds i kommunen, låg ersättningen på 180 kr/månad/elev. Peng för 2020 baseras på denna ersättning samt årlig indexjustering på 2 procent samt att huvudmännen själva tar in föräldraavgift. Maxtaxa tillämpas inte för Öppen fritidsverksamhet, men en jämförelse med gällande maxtaxa för fritidshem visar att belopp för barn 1 ligger på ungefär 700 kr/månad. Detta sammantaget med justerad pengnivå motsvarar en ersättning på ca 11 tkr per månad för utföraren, dvs i nivå med 2019 års peng.

Peng för pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg (familjedaghem) är en verksamhet som vårdnadshavare kan välja istället för förskola. I Österåkers kommun finns i dag ca 170 barn inom pedagogisk omsorg, huvudsakligen i enskild drift. Skillnaden i peng mellan verksamheterna är endast 2 procent i snitt. Ingen skillnad i lokalersättning finns mellan verksamheterna.

Under åren har skillnaden i krav och uppdrag mellan förskola och pedagogisk omsorg ökat. Skillnaden i uppdrag och krav mellan verksamheterna bör i högre grad avspeglas i ersättningsnivån. I budget 2020 uppräknas därför inte pengarna för pedagogisk omsorg och på sikt bör en översyn av bidragsbeloppen göras.

12 Utveckling och förändring

Bidrag för modersmålsundervisning. Ansökningsrutiner och beslut utvecklas genom en digitaliserad process. Syftet är att säkerställa att rätt ersättning utbetalas till anordnare och underlätta uppföljning av ersättningar.

Finansiering av idrottshallar. Ett arbete pågår med en mer enhetlig ersättningsmodell för idrottshallar. Samtidigt utvecklas rutiner för fördelning av tider i kommunens idrottshallar under skoltid i syfte att få en mer rättvis fördelning av halltider utifrån antal elever och årskurser.

Skolnärvaro. Ett projekt för att främja skolnärvaro har pågått under två år i samverkan med socialförvaltningen. Projektet avslutas i dec 2019. Syftet är att ta fram en modell för samverkan och åtgärder vid

problematiske skolnärvaro. Modellen kommer att implementeras i ordinarie verksamhet efter projektets slut.

13 Framåtblick, riskanalys

Digitalisering: Fortsatt stöd kring digitaliseringen i skolan i samarbete med IT avdelningen är en viktig faktor framåt då kraven på att alla skolor ska vara förberedda och digitalt kompetenta att klara av kraven på nationella prov helt digitalt 2022.

Barnkonventionen: Barnets rättigheter föreslås bli lag den 1 januari 2020. Lagen innebär att barnkonventionen ska beaktas i alla ärenden som rör barn, vilket ställer krav på att berörda verksamheter ser över rutiner och hantering av rutiner och beslut.

Brist på utbildad personal. Fortsatt brist på behöriga lärare och förskolelärare vilket medför fortsatt behov av insatser för att säkerställa kompetensförsörjningen. Krav på legitimation för fritidspedagoger införs 2020. Detta innebär en stor utmaning för verksamheterna bl. a beroende på den generella bristen på utbildade fritidspedagoger.

14 Anvisningar till bilagor

Bilaga 1 - Målbilaga

Bilaga 3 - Riktade bidrag

Bilaga 4 - Internkontrollplan

Bilaga A1 - Bruttokostnader

Bilaga A2 - Intäkter

Bilaga B - Anslag (5 kostnadsslag 2 intäktsslag)

Bilaga C - Per verksamhetsområde

Bilaga F - Peng Fsk Gr

Bilaga F - Peng Tilläggsbelopp

Bilaga G - Taxor och Avgifter